

בחסך * קרב שיריון במיגדל הלבן *

בעלה של גולדה כ"וועץ סיפורתי" *

עיסקת יאיד הורביץ עם מנחם פרי * קרב

פילוסוף בפילוסוף * באה מנוחה לגלבווע" *

● אחד הערכים הסיפורתיים המזוירים והבלתי-סיפורתיים ביותר שהיו במדינת ישראל, נערך בשבוע שעבר בבית-הספר בירושלים. תחת הכותרת, "הדי המחברות בישוב היהודי בארץ — ביצירתית" השתתפו החוקר **מתי מגד** (המיגדל הלבן), העיתונאי **ברוך נאדל** (קרב שיריון בדיסקוס) והסופר **יצחק שריר** (פרשת גבריואל תירוש). שני המשתתפים הראשונים, מגד ונאדל, נמנעו, כל אחד בדרכו, מלספר השתקפות אחד מהדי המחברות בישוב היהודי בארץ ביצירותיהם. פירסומו הגדול של מתי מגד, במחצית שנות ה-40, בא לו כאשר היה קשור קשר רופף בתנועת ה"כנענים" מייסודם של **יונתן רמזי**, **אהרון אמיר** ו**בנימין תלמוז**, וברגע של משבר הפיץ ברבים את השמועה על אודות ריקודי עירום שנערכו בלילות ירח. בהשפעת הכנענים, בפלוגה ה-5 של הפלמ"ח. לעומת מגד, ברוך נאדל, שהשתייך בתקופת המאבק נגד הבריטים ל"לח", פירסם עוד לפני ששקטו תותחי תש"ח ספר תחת הכותרת מיומנו של פלמ"חאי. סופר אחר שנכח בערב הסיפורות הזה הציע, בלחש, לשכנע, לאחד את סיפוריהם של מגד ונאדל, ולקרוא לספר המאוחד קרב שיריון במיגדל הלבן. במנוגראפיה קצרה שפורסמה במערב על אודות המו"ל הוותיק **מרדכי נוימן**, סופר שמייך עם שיתורו מהצבא הבריטי בתום מלחמת-העולם הראשונה פתח בירושלים הנות ספרים, שבה העסיק אישיות שהיתה בבחינת נעלם לרבים: "הספרן, הזנב, המנהל והיועץ הסיפורתי היה **מ. מאירסון** (בעלה של **גולדה מאיר**), שהצטיין בהשכלה אוניוורסלית ושלט היטב באנגלית ● העיתונאית **יהודית אוריין** (מקודם בן-הרצל) פירסמה בידיעות

ברוך נאדל מנחם פרי מתי מגד

איחוד ספרים — החלפת דירות

אחרונות רשימה תחת הכותרת "מהו צבע עניבתו החדשה של המשורר", שבה היא מגנה את המגמה הרווחת כיום בביקורת השירה העברית. בין השאר כתבה אוריין: "מסתבר כי העובדה ש'**איר הורביץ** שר, או רכש, את דירתו לשעבר של **מנחם פרי**, היא מאורע הרהיחשיבות בשדה הסיפורות. מאורע שעיקבותיו לא רק ניכרים בשירתו, אלא אף חינוניים להבנתה..." המחשה אחרת של אוריין נוגעת למשורר האידיברי **אבות ישורון**, שעליו כתבה: "העובדה ש'**יחיאל פרלמנטר** (שמו הקודם של אבות ישורון) המיר את שמו לאבות — טאטאלאך" — יש בה עניין סיפורתי... הליכתו של אבות ישורון למכולת גורלית למצב השירה העברית. שכן בדרכו אל המכולת או ממנה נולד סיום השיר שאחריו חיפש כל אותו בוקר. כשישורון קונה עניבה, הוא כותב על אודותיה שיר...". הוצאת הספרים מסדה חתמה תווה עם המשורר **דויד אבידן**, על הוצאה לאור של סיפורי שיחות על העתיד ● הסיפור חירבת חיזעה מאת **פ. יזהר** תורגם לערבית בידי הסופר **רזיף פיאץ**, והוא עומד לראות אור באחד מבתי-ההוצאה החשובים במדע ● בגלריה הלבנה בתל-אביב, המתמחה בתערוכות של תצלומים אמנותיים, עומדת להיפתח תערוכת תצלומים צבעוניים של הצלם **יהיעם גולדברג**, מצוות ההנפשה (אנימציה) של הטלוויזיה הישראלית, צילומיו של גולדברג הם הגדלות האורגנטיקה של מיגורי דומם שונים בנוף הישראלי ● שלושה תפקידים העניקה לעצמה מנכ"ל המועצה לחברות ולאמנות **לאה פורת** ב"כנס עולמי למוסיקה יהודית" במיסגרת "הפסטיבל הישראלי. היא משמשת כחברת, הוועדה המקצועית", חברה ב"וועדת הקונצרטים" וב"וועדת האירגון" של הכנס. הגב' פורת היא גם המממנת העיקרית של הכנס. במילים אחרות: בעל המאה — הוא בעל הדיעה ● בביקורת שפירסם בדבר ד"ר **אסא כשר** מן החוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב, על עמיתו הפילוסופיה **מיכאל שטרנאום** וסיפורו משמעות ונושאי-משמעות, עולה ברמת תוקפנותו על המקובל בפולמוסים בין מרצים לפילוסופיה. בין השאר כתב כשר: "החיבור שלנו 'נעטן' כפי שהוא מעיד על עצמו, על סיפורו של **ארינסט קסירר**, 'הפילוסופיה של (ולא — על, בנוסח השער האחרון של הספר) הצורות הסימבוליות' אך הוא אינו מקדם אותנו מעבר לסיפורו של קסירר, חרף התבלין הפראדוקסלי הנוסף של תורת התמונה של (דורווינג) **וינגטשטיין**, תורת המשמעות של (גולדלוב) **פראגה**, הבלשנות הנאויות ושאר ירקות..." ● הסופרת האמריקאית **סוזאן סונטאג**, שלפני כשלוש שנים אובחנה אצלה מחלת הסרטן ובעיקבותיה פירסמה לאחרונה מסה מבריקה על אודות המיתוסים המוסויים והמוזייפיים שסביב המחלות הממארות ענתה, בתשובה לעיתונאי ששאל אותה מדוע היא מבכרת לחבר ספרים על תסריטים: "הספרים מקיפים אותך זמן רב. אתה משאל אותם, ובכלל, אלה פיסות קטנות וניידות של הגות..." ● במאי הסרטם **נרב לויטן** החל בהכנות לקראת הסרטת סרטיהעלילה הראשון שלו תשוקות. הסרט מבוסס על הספרת שנות מאת **א. ראובני**, שהיה אחיו של נשיא המדינה השני **יצחק בן-צבי** ● כאשר שמע עורך אחד מכתביהעת את דבר צירופה של הפימונאית והמרצה **מנוחה גלבווע** לצוות ההוגות של המועצה לחברות ולאמנות, אמר: "באה מנוחה לגלבווע..." ●

חינוכיות, אלא טורח להגיע להגייון של-הם, דרך שהוא עושה בשורות כמו "יש ילד שאבא שלו רופא / ויש ילדים שאבא שלהם עני / וילדים שהמקרה שלהם תמיד מלא..."

שיריו של יהונתן גפן בולטים בפשטותם ובניקיון לשונם, ובולט שהם נכתבו בידי מי שנוהג לעקוב אחר עולמם של הילדים, "אני מתלבש לבד / ומתפשט לבד..." או "לגירף יש צוואר ארוך. / היא יכול לראית אוטובוס לפני / שהוא יוצא ושמש לפני שהיא זורחת..."

שירי גפן לילדים בורכו בעוצמות של הומור בלתי-מכופתר, ובמחשבות שאינן מסורקות: "ראית איש קפן / עם שני רות ארוכות / שמכפית את חצי רמת-גן..." בכלל, רמת-גן היא זירת ההתרחשות של מרבית שירי יהונתן גפן שבספר הזה, ולכן, "בסוף רמת-גן יש מקום מיוחד, / שם אפשר לעמוד ולהריח שקולד..." בין השירים מביא גפן סיפור תחת הכותרת המלך שלא ידע לבכות, בעל איכויות רבות.

הספר כולו הוא בגדר מלאכת-מחשבת של כתיבה לילדים. הרצופה הומור פשוט ומסור-השכל טיבעי, ולא מאולץ כמקובל על מרבית סופרי הילדים בעיברית. ניכר, בינות לחרוזים, שהמחבר מכיר את התיב אל תוך נישמת, דימיון ומחשבת הילדים. ובין הילדים שהונתן גפן מכיר, יש גם אחד ש"קרא רק נקודות..."

פנר ויים, רישום הבדידות והאיבוד...

סום סיפורו זה, להתכחש לסיגנון שהעלה בכישרון כה רב בהצל של גופו של העגלון ולעשות דרך ארוכה, שבמהלכה הפך את כתיבתו ואת עשייתו האמנותית ראש-חץ תרבותי של השקפת-עולם שמאלית, הרי מאנית וקיצונית.

תירגומה של אילנה המרמן קפדני, למי רות הפגם בתירגום עם הסיפור, שצ"ל בעיברית: היטל הצל של גופו של העגלון.

מדע בדיוני

סיוט אקולוגי

הספר טוחרי החלל * נחשב, כיום, על מדף סיפרי הקלאסיקה של ספרות המדע-הבדיוני. הספר מתאר עולם עתידי המגור הל בידי פירסומאים המחזיקים בידים עוצמות עתק; זמן העלילה הוא העולם שאחרי המהפכה התעשייתית, שאוירו מורעל בפסולות, וכן העולם המצוי בעיר צומה של מהפיכת הפירסומת; עולם ש-מוחות ילודיו מורעלים ושופי פירסומת. זהו עולם שבו לוגמים המבוגרים משקה קפקפה, וילדים שואלים: "אמא, כשאני אהיה גדול, גם אני אוכל לקחת את היל-דים הקטנים שלי למקום כל-יך נהדר כמו נונה?"

בעולם זה של פירסומות וגאוני-פירסור-מת, מתחרות החברות על כל טריטוריית שיווק אפשרית, ובעיקר על כוכב-לכת שלם המוצע למכירתו. חברות הפירסומת עורכות מסע שולרות בגיבעת הקפיטול, הסנאטורים, במקום לייצג מדינות מייצגים קרטלים תעשייתיים, "הסנאטור מוריסונט בעל ארבעים-וחמשת הקולות האלקטור-ראלים..."

הנפש הפועלת והמספרת, מיטשל קור-טני, מתמנה כאחראי על פרויקט כיבוש שיווק ויישוב, "נוגה", בראשית דרכו נא בק ב, "שומרונים", שטענת היסוד שלהם: "התרבות המודרנית כיוזת את הכוכב ש-עליו אנו חיים..."

מיטשל קורטני נלכד בסבך הרפתקות שבעדן הוא מציג תמונת-מצב עתידית, מתרודה לגבינו ולגבי ערכי אנוש, ובהדר-גה מתגלה לנו עולם של תופת ועדן, או משהו בנוסח הקומדיה הפירסומאית על-פי דאנטה, הממוקמת בעתיד הלא-רחוק. מיטשל קורטני מסקר בהרפתקותיו את מיבנה המעמדות של עולם-המחר, תוך שהוא נאלץ, בשל החלפת זהותו בידי יריביו, לעבור תהליך של התקדמות חור-זרת אל הצמרת (בעזרת ה, "שומרונים"), שאותו הוא עורך מעמדת עובד-כפייה באמריקה הלאטינית, בחזרה למעמדו ה-קודם.

● "טוחרי החלל", מאת פרדריק פול
● "טוחרי החלל", מאת פרדריק פול וס.מ. קורנבלוט, עברית: עמוס גפן, הוצאת "מסדה", 162 עמודים, (כריכה רכה).

ספרים

מיפלאס איכות

יהונתן גפן הוא תופעה משיבת-נפש בכל אשר נוגעות אצבעותיו, אם בשירה, כסיפור, ביומרה או בכתיבה לילדים. בסיפרו החדש לילדים, הכבש השישה-עשר **, הוא מצליח שוב להעלות את מיפלאס האי-כות בים סיפרי-הילדים, כפי שעשה בי סיפרי-הילדים הקודמים שלו. מעלתו של גפן בכך שאינו כותב לילדים ביומרות

● יהונתן גפן, "הכבש השישה-עשר", הוצאת "נוש", 46 עמודים (כריכה קשה).

יהונתן גפן, אינו כותב ביומרה חינוכית...